

Jaarrekening 2018

Tjongerschans B.V.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.	Bestuursverslag	2
2.	Jaarrekening 2018	
2.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	44
2.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	45
2.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	46
2.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	47
2.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	57
2.6	Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa	65
2.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	67
2.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2018	68
2.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	75
2.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	76
2.11	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	77
2.12	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	78
2.13	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa	86
2.14	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)	88
2.15	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018	89
2.16	Vaststelling en goedkeuring	
3.	Overige gegevens	
3.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	93
3.2	Nevenvestigingen	93
3.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

1. BESTUURSVERSLAG

1. Bestuursverslag

2. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

ACTIVA	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	77.042.468	71.951.848
Financiële vaste activa	2	730.797	1.099.494
Totaal vaste activa		<u>77.773.265</u>	<u>73.051.342</u>
Vlottende activa			
Voorraden	3	1.556.639	1.805.888
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	2.771.514	448.169
Debiteuren en overige vorderingen	5	26.117.381	25.607.220
Liquide middelen	6	1.759.777	4.209.806
Totaal vlottende activa		<u>32.205.311</u>	<u>32.071.082</u>
Totaal activa		<u><u>109.978.576</u></u>	<u><u>105.122.424</u></u>
PASSIVA			
	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
Groepsvermogen			
Kapitaal	7	244.950	244.950
Bestemmingsreserves		467.315	467.612
Bestemmingsfondsen		-	-
Algemene en overige reserves		30.140.645	27.887.853
Totaal groepsvermogen		<u>30.852.910</u>	<u>28.600.415</u>
Vorzieningen	8	8.296.938	7.717.099
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	45.352.204	44.753.093
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van bekostiging	10	-	-
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	11		
Overige kortlopende schulden	12	25.476.524	24.051.817
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>25.476.524</u>	<u>24.051.817</u>
Totaal passiva		<u><u>109.978.576</u></u>	<u><u>105.122.424</u></u>

2.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

	<u>Ref.</u>	<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	15	122.024.223	117.544.435
Subsidies	16	1.465.726	1.275.990
Overige bedrijfsopbrengsten	17	<u>3.351.463</u>	<u>2.893.110</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		126.841.412	121.713.535
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	55.733.080	51.999.781
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	8.360.541	7.966.908
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	-	-
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	22.917.440	21.928.842
Overige bedrijfskosten	22	<u>35.714.347</u>	<u>36.185.186</u>
Som der bedrijfslasten		122.725.409	118.080.716
BEDRIJFSRESULTAAT		4.116.003	3.632.819
Financiële baten en lasten	23	-1.872.441	-1.862.602
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		2.243.561	1.770.217
Resultaat deelneming	24	8.935	-11.995
RESULTAAT BOEKJAAR		<u>2.252.496</u>	<u>1.758.222</u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserves		2.252.793	1.762.918
Bestemmingsreserves		-297	-4.696
Bestemmingsfondsen		-	-
		<u>2.252.496</u>	<u>1.758.222</u>

2.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			4.116.003		3.632.819
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	8.360.541			7.966.908	
- bijzondere waardeverminderingen	-			-	
- mutaties voorzieningen	579.839			1.005.307	
			8.940.380		8.972.215
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	249.249			-71.621	
- mutatie onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	-2.323.345			-1.963.125	
- transitiebedrag	-			-	
- vorderingen	-510.162			-2.453.718	
- effecten	-			-	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	-			-4.761	
- honorariumplafond	-			-	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	1.078.758			-2.157.416	
			-1.505.500		-6.650.640
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			11.550.883		5.954.394
Ontvangen interest	21.825			37.245	
Overige financiële lasten	-			-	
Deelnemingen	8.935			-11.995	
			30.760		25.250
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	9,1%		11.581.643		5.979.644
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings / desinvesteringen materiële vaste activa	-13.187.565			-10.672.607	
Aanpassingen voor gereedgekomen projecten	-			-	
Overige investeringen in financiële vaste activa	368.696			669.281	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-12.818.869		-10.003.327
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	5.000.000			6.400.000	
Betaalde interest	-1.894.267			-1.899.847	
Aflossing langlopende schulden	-4.318.537			-4.668.741	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.212.803		-168.588
Mutatie geldmiddelen			<u>-2.450.029</u>		<u>-4.192.271</u>
Liquide middelen per 1 januari			4.209.806		8.402.076
Liquide middelen per 31 december			1.759.777		4.209.806
Mutatie geldmiddelen balans			<u>-2.450.029</u>		<u>4.192.271</u>

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen

Ziekenhuis Tjongerschans B.V. is statutair gevestigd aan De Thialfweg 44 te Heerenveen met KvK-nummer: 41005022. De B.V. bedrijft medisch specialistische zorg met als doel om 90% van de zorgvraag in het verzorgingsgebied van het ziekenhuis te voldoen. Tjongerschans B.V. is 100% dochter van Stichting Zorgpartners Friesland, statutair gevestigd te Leeuwarden.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 (herzien 2014) inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

Tjongerschans B.V. heeft besloten om met ingang van boekjaar 2018 de onderhoudskosten niet langer via een voorziening groot onderhoud te verwerken. Tjongerschans B.V. past sindsdien de componentenbenadering toe, waardoor de onderhoudsbedragen als onderdeel van de materiële vaste activa worden geactiveerd, mits aan de activeringscriteria wordt voldaan. De reden voor de stelselwijziging is het tot stand brengen van overeenstemming van de waarderingsgrondslagen binnen Stichting Zorgpartners Friesland en een betere aansluiting met wat gebruikelijk is in de sector. Aangezien IFRS uitsluitend de methode van de componentenbenadering kent, kan geconcludeerd worden dat dit eveneens aansluit bij internationale opvattingen.

De stelselwijziging is retrospectief verwerkt per 1 januari 2018 en de vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast. De verwerking is weergegeven in de toelichting op de materiële vaste activa op pagina 57. Deze stelselwijziging betekent een vrijval van de voorziening groot onderhoud voor een bedrag van € 1.150.000 en de opname van materiële vaste activa voor een bedrag van € 305.000 met een overeenkomstige toename van het eigen vermogen van Tjongerschans B.V.. Er zijn geen gevolgen voor de (latente) winstbelastingen, aangezien Tjongerschans B.V. niet onderhevig is aan winstbelasting. Het effect van de stelselwijziging is voor het resultaat 2017 € 309.000 positief – bestaande uit het niet langer doteren aan de voorziening groot onderhoud voor € 324.000 en hogere afschrijvingskosten ad € 15.000 - en is voor het eigen vermogen per 1 januari 2018 € 1.455.000 positief.

Vergelijkende cijfers

De 2017 cijfers zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken. Deze herrubriceringen betreffen de gevolgen van de stelselwijziging groot onderhoud.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Tjongerschans B.V. De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gelijk aan die van Stichting Zorgpartners Friesland. In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens van Tjongerschans B.V. en haar groepsmaatschappij Stichting Recreatievoorzieningen Van De Tjongerschans (100%) te Heerenveen opgenomen.

Het 50% kapitaalbelang in Apotheek de Tjonger Heerenveen C.V., het 50% kapitaalbelang in Apotheek de Tjonger Beheer B.V. en het 50% kapitaalbelang in Apotheek de Tjonger B.V. zijn vanwege het ontbreken van overheersende zeggenschap als deelneming verantwoord.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd, Tjongerschans B.V., aan te merken als verbonden partij.

Soort transacties: - verhuur van activa
                              - uitleen van personeel
                              - financiering van activiteiten

Aard verbondenheid: - 100% zeggenschap

Er hebben zich geen transacties met partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Tjongerschans B.V. heeft de contante waarde van de toekomstige kasstromen van het zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden, en vergeleken met de boekwaarde van dit vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2018.

Uit deze berekening blijkt dat toekomstige kasstromen voldoende ruim zijn ter dekking van afschrijving- en financieringslasten voortvloeiende uit het vastgoed. In de berekeningen is rekening gehouden met een bezuinigingstaakstelling en dat op basis van de bedrijfswaardeberekening geen bijzondere waardevermindering hoeft te worden doorgevoerd.

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de toekomstige kasstromen zijn:

- Een totale levensduur van 40 jaar, waarbij in 2020 t/m 2027 een midlife update van de oudste gebouwdelen is geraamd ter waarde van € 40 miljoen;
- De effecten van nieuwbouw pand t.b.v. het expertisecentrum voor Medisch Specialistische Ouderenzorg en Geriatrische Revalidatiezorg.
- Productiegroei 0%, exclusief ontwikkelingen van business case geriatric en de toenamen van geneesmiddelen welke op nacalculatiebasis met de zorgverzekeraars is afgesproken;
- De tariefgroei volgt de kostenontwikkeling (langdurig 2%), gebaseerd op de verwachte inflatie;
- Wel wordt 2% tariefcompensatie meegenomen in de opbrengsten voor de reële kostenontwikkeling van 2%;
- Ten aanzien van het MSB zijn geen andere dan in de begroting van 2019 te verwachten financiële effecten opgenomen;
- Uit de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen voor de jaren 2018 tot en met 2022, en genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2022 tot aan einde levensduur.
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau welke noodzakelijk worden geacht om het betreffende vastgoed tot aan einde levensduur in gebruik te houden;
- Een disconteringsvoet van 5,35%, zijnde het gewogen gemiddelde van de externe vermogenskosten van Tjongerschans B.V. en rendementseisen op het eigen vermogen volgens planning;
- Bij de berekeningen wordt ervan uitgegaan dat de waarde van de panden aan Thialfweg 44 € nihil bedraagt aan het einde van de geschatte gebruiksduur.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de geamortiseerde kostprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen : 2,5 - 5 - 6,7 - 20 %
- Machines en installaties: 5 - 6,7 - 20 %
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10 - 20 %.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd en wordt voor het aandeel in de verliezen van de deelneming een voorziening gevormd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de onderneming een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde resultatenrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van FIFO methode onder aftrek van een voorziening voor incurantheid op basis van ervaringcijfers

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekke leningen en overige vorderingen

Verstrekke leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast. Binnen Tjongerschans B.V. wordt geen hedge accounting toegepast. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en-verliesrekening.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. De productie die door de grouper als uitval classificeert wordt gewaardeerd tegen kostprijs. De voorschotten die zijn ontvangen zijn van verzekeraars en de overproductie in het lopende boekjaar in mindering gebracht op het onderhanden werk. Voor eventuele sectoriale onzekerheden verwijzen wij naar de toelichting "Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2018", welke tevens is opgenomen in de grondslagen.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid, die volgens de statische methode op basis van ouderdom van de vorderingen wordt bepaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De langlopende voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubileumverplichting

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans, leeftijd en disconteringsvoet van 1,6%.

Voorziening Persoonlijk Budget Levensfase

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting, onder meer in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de verplichting inzake niet opgenomen PLB-uren (reguliere rechten), vermeerderd met de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren (specifieke overgangsregeling). De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening medische aansprakelijkheid

De voorziening medische aansprakelijkheid betreft een voorziening voor het eigen risicodeel inzake de medische aansprakelijkheidsverzekering. De berekening is gebaseerd op het verschil tussen de verwachte schadelast van de verzekeraar en het openstaande eigen risicobedrag hiervan. Het verschil is in zijn geheel opgenomen in de voorziening.

Voorziening latente belastingverplichting

Vanuit de kortlopende schulden is een langlopende verplichting jegens de belastingdienst overgebracht naar de voorzieningen. Het betreft hoofdzakelijk bedragen die gereserveerd zijn in het kader van de herziening van pro rata verrekeningen. Een herziening in dit verband ziet voor vastgoed op 9 jaar en voor roerende zaken op een periode van 4 jaar.

Voorziening materiële controles

De voorziening materiële controle heeft als doel om de verwachte onjuiste facturen van het afgelopen boekjaar te voorzien om derhalve een juist beeld van de gerealiseerde omzet weer te geven. Voor de bepaling van de voorziening wordt gebruik gemaakt van de handreiking rechtmatigheidscontroles 2015, 2016 en 2017.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen leningen met een looptijd langer dan 1 jaar. Het gedeelte van de leningen dat wordt afgelost in komend boekjaar is opgenomen onder kortlopende schulden.

De langlopende schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen contractafspraken) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

De Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten bestaan uit de totale vergoedingen van geleverde zorg en overige afspraken waarvoor een vergoeding is overeengekomen. De honorariumkosten betreffen de vergoedingen aan het Medisch Specialistisch Bedrijf (MSB) en Tandheelkundig Specialistisch Bedrijf (TSB).

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat deelnemingen betreft het aandeel in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2018

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In de daaropvolgende jaren zijn de risico's verder verminderd. De resterende in de jaarrekening 2018 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Tjongerschans B.V. hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2017;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2018;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;
4. Overgangsregeling kapitaallasten
5. Overige (lokale) onzekerheden.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Tjongerschans B.V. de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in 2.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2018 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2018 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2018

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2018 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Tjongerschans B.V.:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2017

Tjongerschans B.V. heeft de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2017 finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2018 opgenomen nuancerings.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2018

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2018 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2018 concluderen. De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Tjongerschans B.V. materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2018 op basis van eigen tooling en schattingen.

Daarnaast is Tjongerschans B.V. bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2018 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in het najaar 2018 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van Tjongerschans B.V. leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Tjongerschans B.V. nuancerings geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2018 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden. Tjongerschans B.V. gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Tjongerschans B.V. geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

Tjongerschans B.V. heeft met de zorgverzekeraars voor 2018 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen respectievelijk plafondafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2018 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2018 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2018 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2018.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Ook afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars kan nog tot nagekomen effecten leiden. Tjongerschans B.V. heeft de jaren tot en met 2014 afgerekend. Voor 2015, 2016 en 2017 bestaan nog mogelijke verschillen van inzicht in contractinterpretatie, echter zijn hier tot op heden nog geen signalen voor.

4. Overgangsregeling kapitaallasten

Tjongerschans B.V. heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013-2016 (BR/CU-2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren in 2017 een herberekening gedaan en geconcludeerd dat Tjongerschans B.V. over de jaren 2013 - 2015 recht heeft op suppletie. De formulieren zijn in de loop van 2017 met succes ingediend bij de NZa en eind 2017 is de definitieve beschikking ontvangen van de NZa.

5. Overige (lokale) onzekerheden

- Effecten op afspraken met zorgverzekeraars over het jaar 2018, als gevolg van substitutie, concentratie en spreiding van zorg, zijn in jaarrekening 2018 verwerkt. Mogelijke toekomstige effecten zijn nog onbekend en derhalve niet opgenomen.

Pensioenen

Tjongerschans B.V. heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Tjongerschans B.V. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Tjongerschans B.V. betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In februari 2019 bedroeg de dekkingsgraad 104,3%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 5 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Tjongerschans B.V. heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Tjongerschans B.V. heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

2.4.4 Grondslagen voor opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen.

2.4.5 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	39.702.700	40.623.051
Machines en installaties	11.824.469	10.685.223
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	15.984.081	17.976.517
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.531.218	2.667.056
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	-	-
Totaal materiële vaste activa	<u><u>77.042.468</u></u>	<u><u>71.951.848</u></u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	71.951.848	69.246.149
Bij: investeringen	13.451.161	10.352.342
Bij: investeringen activering voorziening groot onderhoud 2017	-	320.265
Bij: herwaarderingen	-	-
Af: afschrijvingen	8.360.541	7.951.997
Af: afschrijvingen activering voorziening groot onderhoud 2017	-	14.911
Af: bijzondere waardeverminderingen	-	-
Af: desinvesteringen	-	-
Boekwaarde per 31 december	<u><u>77.042.468</u></u>	<u><u>71.951.848</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.6.

De vergelijkende cijfers van de materiële vaste activa per 31-12-2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4 Waarderingsgrondslagen.

Van de andere vaste bedrijfsmiddelen met een boekwaarde van € 1.030.343 (2017: € 1.149.380) is de groep geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten. Voor nadere informatie over deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de langlopende schulden.

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen is een immaterieel vast activum (software ERP systeem) opgenomen met een boekwaarde van € 170.500.

De totale investeringsverplichting voor nieuwbouw Meriant bedraagt € 10.901.000 , waarvan per ultimo 2018 € 6.384.000 is gerealiseerd.

2. Financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Deelnemingen	8.143	6.894
Overige vorderingen	506.112	884.550
Overige effecten	216.542	208.050
Totaal financiële vaste activa	<u><u>730.797</u></u>	<u><u>1.099.494</u></u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		€
Boekwaarde per 1 januari 2018		1.099.494
Bij: leningen		-
Bij: kapitaalverstrekking		8.492
Bij: resultaat deelneming		8.935
Af: ontvangen aflossing leningen		-378.438
Af: voorziening deelneming		-7.685
Af: overige mutaties deelneming		-
Boekwaarde per 31 december 2018		<u><u>730.797</u></u>

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

Toelichting:

Verstrekke leningen

Tjongerschans B.V. heeft ultimo 2015 een lening verstrekt ad € 1.700.000 aan Maatschap Medisch Specialistisch Bedrijf Tjongerschans. Deze lening wordt in maximaal 5 jaar afgelost. Het rentepercentage bedraagt 2,0%.

Deelnemingen in overige groepsmaatschappijen

Vanaf 1 januari 2016 is met een aantal 1e lijnsapothekers uit de regio Heerenveen e.o. een samenwerking opgezet en daarbij zijn twee vennootschappen opgericht Apotheek De Tjonger Beheer B.V en Dienst- en Poliklinische Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V. Apotheek De Tjonger Beheer B.V. is voor 50% in eigendom van Tjongerschans B.V. en is beherend vennoot van Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.. Apotheek De Tjonger Heerenveen CV is voor 50% van het kapitaal in eigendom van Tjongerschans B.V. De kernactiviteiten betreffen het exploiteren van een dienstapothek en poliklinische apotheek.

Verloopoverzicht deelnemingen

	Waarde per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Voorziening	Waarde 31-12-2018
Apotheek De Tjonger B.V.	6.781	-906			5.876
Apotheek De Tjonger Beheer B.V.	112	2.155			2.267
Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.	-	7.685	-	-7.685	-
	<u>6.894</u>	<u>8.935</u>	<u>-</u>	<u>-7.685</u>	<u>8.143</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
			€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Apotheek De Tjonger B.V.	9.075	50%	11.752	-3.472
Apotheek De Tjonger Beheer B.V.	40	50%	4.535	2.235
Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.	8	50%	-108.127	7.871

3. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Medische middelen op afdelingen	1.542.608	1.798.896
Overige voorraden in magazijnen	14.031	6.992
Totaal voorraden	<u>1.556.639</u>	<u>1.805.888</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de voorraden is gebracht, bedraagt nihil.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

4. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	-	-
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	13.588.521	11.073.673
Af: ontvangen voorschotten	-10.388.362	-10.245.450
Af: voorziening onderhanden werk	-428.645	-380.054
Totaal onderhanden projecten	<u>2.771.514</u>	<u>448.169</u>

De specificatie per onderhanden project is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Achmea / De Friesland	9.590.769	-	7.986.000	1.604.769
CZ	746.709	-	584.550	162.159
VGZ	1.928.965	-	1.261.812	667.153
Menzis	604.254	-302.794	556.000	-254.540
Overig	717.823	-125.851	-	591.973
Totaal (onderhanden projecten)	<u>13.588.521</u>	<u>-428.645</u>	<u>10.388.362</u>	<u>2.771.514</u>

5. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	10.178.988	8.234.609
Vorderingen op groepsmaatschappijen	952.381	377.566
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	330.661	263.736
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	5.779.022	9.185.520
Vorderingen Zorgverzekeraars	2.729.068	-
Medisch Specialistisch Bedrijf voorschot OHW	1.600.000	1.600.000
Overige vorderingen	201.168	187.359
Vooruitbetaalde bedragen	1.328.263	1.029.312
Vorderingen belastingdienst	128.958	55.923
Nog te ontvangen bedragen	2.888.873	4.673.195
Totaal overige vorderingen	<u>26.117.381</u>	<u>25.607.220</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op debiteuren is gebracht, bedraagt € 87.559 (2017: € 113.135)

Het OHW voorschot verstrekt aan het Medisch Specialistisch Bedrijf Tjongerschans bedraagt ultimo 2018 € 1,6 miljoen en hiervoor wordt geen rente in rekening gebracht. Vanaf 2019 beweegt de omvang van het voorschot mee met de ontwikkeling van de financiering van het OHW door zorgverzekeraar. Deze post wordt meermaals per jaar getoetst aan de dan geldende OHW positie en kan tussentijds worden aangepast.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	1.743.409	4.193.958
Kassen	16.368	15.848
Kruisposten	-	-
Totaal liquide middelen	<u>1.759.777</u>	<u>4.209.806</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de BV.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kapitaal	244.950	244.950
Bestemmingsreserves	467.315	467.612
Bestemmingsfondsen	-	-
Algemene en overige reserves	30.140.645	27.887.853
Totaal groepsvermogen	<u>30.852.910</u>	<u>28.600.415</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Totaal Kapitaal	244.950	-	-	244.950
	<u>244.950</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>244.950</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves	467.612	-297	-	467.315
Totaal bestemmingsreserves	<u>467.612</u>	<u>-297</u>	<u>-</u>	<u>467.315</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Bijzondere fondsen	-	-	-	-
Totaal bestemmingsfondsen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	27.592.883	2.250.399	-1	29.843.281
Overige reserves	294.970	2.394	-	297.364
Totaal algemene en overige reserves	<u>27.887.853</u>	<u>2.252.793</u>	<u>-1</u>	<u>30.140.645</u>

Toelichting:

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000, hiervan is € 18.000 geplaatst.

Het saldo van de Algemene reserves per 1-1-2018 is aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar Stelselwijziging in 2.4 Waarderingsgrondslagen.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Voorziening jubileumverplichtingen	1.181.771	160.554	53.131	-	1.289.193
Voorz. Persoonlijk Budget Levensfase	5.376.671	688.817	-	-	6.065.488
Voorziening groot onderhoud	-	-	-	-	-
Latente belastingverplichting	36.712	2.657	-	-	39.369
Validatievoorziening DOT	622.138	249.569	-	547.226	324.481
Voorziening medische aansprakelijkheid	499.807	178.507	99.908	-	578.406
Totaal voorzieningen	7.717.099	1.280.104	153.039	547.226	8.296.938

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.682.349
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	6.614.589
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.251.145

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de voorzieningen per 31-12-2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar Stelselwijziging in 2.4 Waarderingsgrondslagen.

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Schulden aan banken	44.443.250	43.722.750
Overige langlopende schulden	908.954	1.030.343
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	45.352.204	44.753.093

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	49.071.630	47.340.371
Bij: nieuwe leningen	5.000.000	6.400.000
Af: aflossingen	4.318.537	4.668.741
Stand per 31 december	49.753.093	49.071.630
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	4.400.889	4.318.537
Stand langlopende schulden per 31 december	45.352.204	44.753.093

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	4.400.889	4.318.537
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	45.352.204	44.753.093
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	28.538.931	28.683.633

Toelichting:

Vanaf 2016 is een leaseverplichting met betrekking tot de financiering van een MRI aangegaan. De waarde van de leaseverplichting bedraagt per ultimo 2018 € 1.030.343,- en aflossing vindt in 10 jaar plaats.

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen korter dan een jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018**PASSIVA****11. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten**

Voor toelichting op deze balanspost wordt verwezen naar punt 4 onder de passiva van de toelichting op de balans.

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Crediteuren	2.930.847	1.354.406
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	4.400.889	4.318.537
Belastingen en sociale premies	2.965.517	2.411.623
Schulden terzake pensioenen	211.444	199.487
Nog te betalen salarissen	12.788	15.070
Vakantiegeld	2.016.310	1.848.455
Vakantiedagen	1.010.597	947.387
Schulden aan groepsmaatschappijen	765.591	482.482
Schulden aan zorgverzekeraars	2.533.654	2.265.845
Rekening courant specialisten	-	2.440
Medisch Specialistisch Bedrijf	5.905.033	6.429.081
Overige schulden	126.696	471.365
Nog te betalen kosten	2.009.481	3.035.805
Vooruitontvangen opbrengsten	587.677	269.833
Totaal overige kortlopende schulden	<u>25.476.524</u>	<u>24.051.817</u>

Toelichting:

In verband met de implementatie van een nieuw financieel systeem per 1-1-2018 is de post Crediteuren per ultimo 2017 aanzienlijk lager dan per ultimo 2018. Voor circa € 2,1 miljoen zijn de schulden aan crediteurensaldo per 31-12-2017 onder de nog te betalen kosten opgenomen.

Onder de nog te betalen kosten is een bedrag ad € 378.948 opgenomen inzake een langlopende salarisverplichting tot en met 2019 voor oud werknemers.

13. Financiële instrumenten**Algemeen****Algemeen**

Tjongerschans B.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Tjongerschans B.V. handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Tjongerschans B.V. heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

14. Niet in de balans opgenomen regelingen

Garantie Waarborgfonds voor de Zorg

Tjongerschans is aangeloten bij het WfZ. Een groot deel van de langlopende leningen is geborgd, hiervoor heeft Tjongerschans, bij het aangaan van de financiering, disagio betaald. Ingevolge de toelating tot het WfZ heeft Tjongerschans stortingplicht op eventuele toekomstige disagio's.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2018 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 22.542 miljoen (prijsniveau 2018).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Voor de jaren 2016 en 2017 is wel inzicht in de realisatie van het mbi-omzetplafond, echter is geen duidelijkheid omtrent handhaving van het macrobeheersingsinstrument. Tjongerschans B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans per 31 december 2018.

Hypotheek

De hypotheek vestiging is ten laste van Tjongerschans B.V. en ten behoeve van WfZ en ABNAMRO bank. De hypotheek is gevestigd op alle onroerende zaken die eigendom zijn van Tjongerschans B.V. Aangezien er geborgde financiers (BNG) en ongeborgde financiers (ABNAMRO bank) naast elkaar bestaan is er tussen de borg (WfZ) en de ongeborgde financiers een overeenkomst gedeelde zekerheden getekend.

Garantstelling Centramed

Tjongerschans B.V. heeft ten behoeve van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A., over de jaren 2000 tot en met 2006, garantstellingen afgegeven. De afgegeven garantstellingen worden alleen geïncasseerd als het resultaat van schadeverzekeraar Centramed, over het betreffende jaar, daartoe aanleiding geeft. De afgegeven garantstelling bedraagt in totaliteit: € 101.554,-.

Kredietfaciliteit

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABNAMRO bank N.V. bedraagt per 31 december 2018 € 10 miljoen (2017 Rabobank N.V.: € 10 miljoen) waarbij de rente is gebaseerd op 1-maands gemiddelde EURIBOR vermeerderd met 1,25% opslag. Tjongerschans betaalt bereidstellingsprovisie van 0,25%. De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABN AMRO bank N.V. en betreffen de hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen.

Convenanten

Tjongerschans heeft ten gevolge van leningen o/g bij ABN AMRO te maken met convenanten. De convenanten bestaan uit minimale normen voor financiële parameters. Hieronder zijn de uitkomsten van de parameters afgezet tegen de norm, waarbij de parameters conform de definities van de bank zijn berekend.

<u>Parameters:</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Norm</u>
Solvabiliteit	26,77%	>= 20%
DSCR	2,02	>=1,2

Fiscale eenheid

Tjongerschans B.V. maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met de entiteiten van Stichting Zorgpartners Friesland en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. Voor de schulden uit hoofde van de fiscale eenheid ultimo 2018 verwijzen wij naar de jaarrekening van Stichting Zorgpartners Friesland..

2.6.1 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	76.591.523	20.220.836	34.096.874	2.667.056	-	133.576.289
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	35.978.906	9.535.613	16.109.922	-	-	61.624.441
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>40.612.617</u>	<u>10.685.223</u>	<u>17.986.952</u>	<u>2.667.056</u>	<u>-</u>	<u>71.951.848</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	1.689.453	2.476.659	2.420.887	6.864.162	-	13.451.161
- herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- afschrijvingen	2.599.370	1.337.414	4.423.757	-	-	8.360.541
- bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	-	-	3.930.258	-	-	3.930.258
.cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
.cumulatieve afschrijvingen	-	-	3.930.258	-	-	3.930.258
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	-	-	-	-	-	-
cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-
per saldo	-	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-909.917</u>	<u>1.139.245</u>	<u>-2.002.870</u>	<u>6.864.162</u>	<u>-</u>	<u>5.090.620</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	78.280.976	22.697.495	32.587.503	9.531.218	-	143.097.193
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	38.578.276	10.873.027	16.603.422	-	-	66.054.725
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>39.702.700</u>	<u>11.824.468</u>	<u>15.984.082</u>	<u>9.531.218</u>	<u>-</u>	<u>77.042.468</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2,5% / 5% 6,7% / 20%	5% / 6,67 / 20%	10% / 20%			

2.6.2 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Overige vorderingen	Overige effecten	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	-	6.894	-	884.550	208.050	1.099.494
Kapitaalstortingen	-		-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-7.685	-	-	-	-7.685
Voorziening deelneming	-	8.935	-	-	-	8.935
Ontvangen dividend	-	-	-	-	-	-
Verstekte leningen / verkregen effecten	-	-	-	-	8.492	8.492
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-	-	-	-378.438	-	-378.438
(Terugname) waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
Amortisatie (dis)agio	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	-	8.143	-	506.112	216.542	730.797

2.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€	€		€	
Bank Ned. Gemeenten	2007	20.000.000	20	onderhands	4,572	10.000.000	-	1.000.000	9.000.000	4.000.000	9	lineair	1.000.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2007	20.000.000	40	onderhands	4,635	15.000.000	-	500.000	14.500.000	12.000.000	29	lineair	500.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2009	3.900.000	40	onderhands	4,770	3.071.250	-	97.500	2.973.750	2.486.250	31	lineair	97.500	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2009	8.400.000	15	onderhands	4,610	3.640.000	-	560.000	3.080.000	280.000	6	lineair	560.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	2.900.000	10	onderhands	2,875	870.000	-	290.000	580.000	-	2	lineair	290.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	330.000	15	onderhands	3,600	176.000	-	22.000	154.000	44.000	7	lineair	22.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	3.600.000	20	onderhands	3,870	2.340.000	-	180.000	2.160.000	1.260.000	12	lineair	180.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	2.600.000	5	onderhands	0,895	130.000	-	130.000	-	-	-	lineair	-	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	3.000.000	10	onderhands	1,700	1.575.000	-	300.000	1.275.000	-	4	lineair	300.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	8.000.000	10	onderhands	1,935	4.800.000	-	800.000	4.000.000	-	5	lineair	800.000	recht van hypotheek
ABN AMRO	2017	6.400.000	15	onderhands	2,650	6.320.000	-	320.000	6.000.000	4.400.000	13	lineair	320.000	recht van hypotheek
ABN AMRO	2018	5.600.000	15	onderhands	2,720	-	5.000.000	-	5.000.000	3.670.000	14	lineair	210.000	recht van hypotheek
ABN AMRO Lease	2016	1.275.747	10	onderhands	2,450	1.149.380	-	119.037	1.030.343	398.681	8	annuitair	121.389	Activum
Totaal						49.071.630	5.000.000	4.318.537	49.753.093	28.538.931			4.400.889	

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

Baten

15. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	115.447.365	111.678.285
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	4.634.123	3.668.307
Overige zorgprestaties	1.942.735	2.197.842
Totaal	<u>122.024.223</u>	<u>117.544.435</u>

15.1. Toelichting Beschikbaarheidsbijdragen Zorg

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Acute verloskunde	3.060.853	2.886.720
Medische vervolgopleidingen	1.573.270	781.587
Totaal	<u>4.634.123</u>	<u>3.668.307</u>

15.2. Toelichting Overige zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	1.376.668	1.545.806
Overige niet-gebudgetteerde zorgprestaties	566.067	652.037
Totaal	<u>1.942.735</u>	<u>2.197.842</u>

16. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	1.185.559	1.055.204
Overige subsidies	280.167	220.787
Totaal	<u>1.465.726</u>	<u>1.275.991</u>

17. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Overige dienstverlening	997.949	1.388.666
Overige opbrengsten:		
Vergoeding voor uitgeleend personeel	1.099.791	871.515
Verhuur onroerend goed	225.417	321.493
Overige	1.028.307	311.436
Totaal	<u>3.351.463</u>	<u>2.893.110</u>

Toelichting:

Onder de overige dienstverlening was in 2017 de huur Sportstad verantwoord voor € 363.000. Deze post is in 2018 verantwoord onder Overige voor € 377.000. Onder Overige is verder verantwoord de opbrengst parkeergelden ad € 272.000 (2017: € 262.000)

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

Lasten

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	41.274.206	38.325.462
Sociale lasten	6.029.030	5.511.261
Pensioenpremies	3.732.488	3.487.220
Andere personeelskosten	3.178.268	2.989.150
Subtotaal	54.213.993	50.313.092
Personeel niet in loondienst	1.519.088	1.686.688
Totaal personeelskosten	<u>55.733.080</u>	<u>51.999.781</u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

	2018	2017
<u>Personeel in loondienst:</u>		
Personeel algemene en administratieve functies	133,9	129,4
Personeel hotelfuncties	136,2	129,9
- Management en staf patientgebonden functies	10,7	10,2
- Personeel electronica	6,2	3,6
- Personeel onderzoekfuncties	36,9	39,6
- Personeel behandel-/behandelingsondersteunende functies	127,6	130,2
- Personeel psycho-sociale behandel- en begeleidingsfuncties	6,9	6,9
- Verpleegkundig, opvoedkundig en verzorgend personeel	334,8	320,6
- Personeel medische- en sociaalwetenschappelijke functies	41,7	27,8
Totaal personeel patientgebonden functies	564,8	538,9
Personeel gebouwgebonden functies	12,3	12,4
Totaal personeel in loondienst	847,2	810,6
<u>Personeel niet in loondienst:</u>		
- algemene en administratieve functies	7,1	6,0
- hotelfuncties	-	-
- patientgebonden functies	8,4	8,6
- gebouwgebonden functies	0,7	-
Totaal personeel niet in loondienst	16,2	14,6
Totaal gemiddelde personeelsbezetting	863,4	825,2
waarvan elders gedetacheerd	25,9	29,2
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>837,5</u>	<u>796,0</u>

Toelichting:

De FTE berekening is gecorrigeerd voor een doorbelasting van 61,52 FTE (2017: 68,91 fte) aan het Medisch Specialistisch Bedrijf.

19. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
- materiële vaste activa	8.360.541	7.966.908
Totaal afschrijvingen	<u>8.360.541</u>	<u>7.966.908</u>

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de afschrijvingen 2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar Stelselwijziging in 2.4 Waarderingsgrondslagen.

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

Lasten

21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Honorarium vrijgevestigde medisch specialisten	22.917.440	21.928.842
Totaal	<u>22.917.440</u>	<u>21.928.842</u>

22. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.505.204	2.445.044
Algemene kosten	5.881.262	6.057.015
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	25.039.158	25.411.064
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.153.622	1.093.145
- Energiekosten gas	250.577	260.342
- Energiekosten stroom	488.417	381.431
- Energie transport en overig	125.623	160.021
Subtotaal	<u>2.018.240</u>	<u>1.894.939</u>
Huur en leasing	278.075	281.955
Dotaties en vrijval voorzieningen	-7.592	95.169
Totaal overige bedrijfskosten	<u>35.714.347</u>	<u>36.185.186</u>

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de dotaties en vrijval voorzieningen 2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar Stelselwijziging in 2.4 Waarderingsgrondslagen.

23. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rentebaten	21.825	37.245
Rentelasten	-1.894.267	-1.899.847
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.872.441</u>	<u>-1.862.602</u>

24. Resultaat deelnemingen

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	8.935	-11.995
Totaal	<u>8.935</u>	<u>-11.995</u>

Lasten

25. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Tjongerschans B.V. Het voor Tjongerschans toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000. (het bezoldigingsmaximum voor zorg en jeugdhulp, klasse V, totaalscore 12 punten).

25.1 Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	P.M.Vink	J.M.Wijnsma	E.Bredenhoff
Functiegegevens 5	Directeur	Controller	Sectormanager
Aanvang 6 en einde functievervulling in 2018	1/1 - 28/2	1/1 - 28/2	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) 7	1	1	1
Dienstbetrekking? 8	ja	ja	ja
Bezoldiging 9			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	35.339	30.586	116.467
Beloningen betaalbaar op termijn	1.903	1.893	11.030
<i>Subtotaal</i>	37.242	32.479	127.497
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 10	30.551	30.551	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 11	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	37.242	32.479	127.497
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan 12	Betreft toerekening vakantiegeld 2017 EUR 7129,15	Betreft toerekening vakantiegeld 2017 EUR 5.877,67	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 13	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017 14			
Bedragen x € 1	P.M.Vink	J.M.Wijnsma	E.Bredenhoff
Functiegegevens 5	Directeur	Controller	Sectormanager
Aanvang 6 en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12/ 2017	1/1 - 31/12/ 2017	1/1 - 31/12/ 2017
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)7	1	1	1
Dienstbetrekking? 8	ja	ja	ja
Bezoldiging 9			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.484	148.846	106.368
Beloningen betaalbaar op termijn	11.096	11.046	9.783
<i>Subtotaal</i>	180.580	159.892	116.151
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 10	181.000	181.000	181.000
Totale bezoldiging	180.580	159.892	116.151

Lasten

bedragen x € 1	J.M. Wijnsma	G.van Buiten	S. Hagoort
Functiegegevens 5	Directeur	Sectormanager	Controller
Aanvang 6 en einde functievervulling in 2018	1/3 - 31/12	1/3 - 31/12	1/3 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) 7	1	1	1
Dienstbetrekking? 8	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging 9			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.552	148.149	118.953
Beloningen betaalbaar op termijn	9.525	11.340	9.489
<i>Subtotaal</i>	151.077	159.489	128.442
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 10	158.449	189.000	158.449
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 11	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	151.077	159.489	128.442
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan 12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 13	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017 14			
Bedragen x € 1	G.van Buiten		
Functiegegevens 5	Sectormanager		
Aanvang 6 en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12/ 2017		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)7	1		
Dienstbetrekking? 8	ja		
Bezoldiging 9			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	145.585		
Beloningen betaalbaar op termijn	11.030		
<i>Subtotaal</i>	156.615		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 10	181.000		
Totale bezoldiging	156.615		

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

In 2018 zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking werkzaam geweest bij Tjongerschans B.V.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M.J.G. Wintels	J.H.P.M. van der Wijst	M.A. Verkerk
Functiegegevens 2	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 3	5.132	3.421	3.421
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	28.350	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 5	0	0	0
Totale bezoldiging	5.132	3.421	3.421
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan 6	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens 2	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	15/3 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 3	5.130	3.420	3.420
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	27.150	18.100	18.100
Totaal bezoldiging 2017	5.130	3.420	3.420

Lasten

bedragen x € 1	D.A. de Waard	P.K.H. Hut	N.E. Kramers
Functiegegevens 2	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 15/05
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 3	3.421	1.987	1.565
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	18.900	10.978	6.991
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 5	0	0	0
Totale bezoldiging	3.421	1.987	1.565
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan 6	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens 2	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 3	3.420	3.420	3.420
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	18.100	18.100	18.100
Totaal bezoldiging 2017	3.420	3.420	3.420

bedragen x € 1	R.J. Meijer	D.L. van der Peet
Functiegegevens 2	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging 3	3.421	291
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	18.900	1.605
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 5	0	0
Totale bezoldiging	3.421	291
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan 6	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 7	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017		
Functiegegevens 2	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/7 - 31/12	
Bezoldiging		
Totale bezoldiging 3	1.715	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 4	9.124	
Totaal bezoldiging 2017	1.715	

Toelichting

Binnen Zorgpartners Friesland zijn per BV alle toezichthouders identiek. De opgenomen vergoedingsbedragen zijn 19,22% van de totale vergoeding binnen Zorgpartners Friesland. De in 2018 betaalde bedragen zijn in één bedrag uitbetaald, maar worden toegerekend aan de drie BV's als volgt: MCL 61,04% , Noorderbreedte 19,74% , Tjongerschans 19,22%.

Lasten

25.2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

In 2018 hebben uitkeringen wegens beëindiging dienstverband plaatsgevonden aan topfunctionarissen met dienstbetrekking. Dit heeft ertoe geleid dat de de toegestane norm werd overschreden, echter zijn de overschrijdingen toegestaan.

25.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

3a. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

bedragen x € 1	JP Molhoek
Functiegegevens 4	Project adviseur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,2778
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	78.959
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totaal bezoldiging	78.959
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging 4	52.504
Verplichte motivering van het Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	PM*
Functiegegevens in 2017 4	Project adviseur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	09/03 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (als deeltijdfactor in fte)	0,40
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.829
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totaal bezoldiging 2017	86.829

Toelichting

Motivatie overschrijding WNT norm: Dhr. Molhoek is medisch specialist, maar was in 2018 binnen de Tjongerschans werkzaam in de hoedanigheid van manager voor één van de vakgroepen.

26. Honoraria accountant

	2018	2017
	€	€
De honoraria van de accountant over 2018 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	94.256	80.707
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	50.629	6.446
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	<u>144.885</u>	<u>87.153</u>

27. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

2.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	76.645.258	71.542.428
Financiële vaste activa	2	730.797	1.099.494
Totaal vaste activa		<u>77.376.056</u>	<u>72.641.922</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	1.556.639	1.805.888
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	2.771.514	448.169
Debiteuren en overige vorderingen	5	26.113.838	25.605.936
Liquide middelen	6	1.636.774	4.150.691
Totaal vlottende activa		<u>32.078.764</u>	<u>32.010.684</u>
Totaal activa		<u><u>109.454.820</u></u>	<u><u>104.652.606</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	7	18.000	18.000
Bestemmingsreserves		467.317	467.613
Bestemmingsfondsen		-	-
Algemene en overige reserves		29.843.278	27.592.882
Totaal eigen vermogen		<u>30.328.595</u>	<u>28.078.495</u>
Voorzieningen			
Overige voorzieningen	8	8.296.938	7.717.099
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)			
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van bekostiging	10	-	-
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	11	-	-
Overige kortlopende schulden	12	25.477.083	24.103.918
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>25.477.083</u>	<u>24.103.918</u>
Totaal passiva		<u><u>109.454.820</u></u>	<u><u>104.652.606</u></u>

2.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	15	122.024.223	117.544.435
Subsidies	16	1.465.726	1.275.991
Overige bedrijfsopbrengsten	17	3.288.806	2.832.297
Som der bedrijfsopbrengsten		126.778.755	121.652.723
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	55.733.080	51.999.781
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	8.338.919	7.944.462
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	-	-
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	22.917.440	21.928.842
Overige bedrijfskosten	22	35.675.030	36.153.269
Som der bedrijfslasten		122.664.469	118.026.353
BEDRIJFSRESULTAAT		4.114.286	3.626.370
Financiële baten en lasten	23	-1.873.119	-1.863.464
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		2.241.166	1.762.906
Resultaat deelneming	24	8.935	-11.995
RESULTAAT BOEKJAAR		2.250.101	1.750.911
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2018 €	2017 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserves		2.250.398	1.755.607
Bestemmingsreserves		-297	-4.696
Bestemmingsfondsen		-	-
		2.250.101	1.750.911

**2.11 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
ENKELVOUDIGE JAARREKENING**

2.11.1 Algemeen

De grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening van Tjongerschans B.V. zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4. van de geconsolideerde jaarrekening.

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	39.327.551	40.229.334
Machines en installaties	11.824.469	10.685.223
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	15.962.020	17.960.815
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.531.218	2.667.056
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	-	-
Totaal materiële vaste activa	<u><u>76.645.258</u></u>	<u><u>71.542.428</u></u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	71.542.428	68.818.968
Bij: investeringen	13.441.750	10.347.657
Bij: investeringen activering voorziening groot onderhoud 2017	-	320.265
Af: afschrijvingen	8.338.920	7.929.551
Af: afschrijvingen activering voorziening groot onderhoud 2017	-	14.911
Af: bijzondere waardeverminderingen	-	-
Af: desinvesteringen	-	-
Boekwaarde per 31 december	<u><u>76.645.258</u></u>	<u><u>71.542.428</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.13. De vergelijkende cijfers van de materiële vaste activa per 31-12-2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4 Waarderingsgrondslagen.

Van de andere vaste bedrijfsmiddelen met een boekwaarde van € 1.030.343 (2017: € 1.149.380) is de groep geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten. Voor nadere informatie over deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de langlopende schulden.

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen is een immaterieel vast activum (software ERP systeem) opgenomen met een boekwaarde van € 170.500.

De totale investeringsverplichting voor nieuwbouw Meriant bedraagt € 10.901.000 , waarvan per ultimo 2018 € 6.384.000 is gerealiseerd.

2. Financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Deelnemingen	8.143	6.894
Overige effecten	216.542	208.050
Overige vorderingen	506.112	884.550
Totaal financiële vaste activa	<u><u>730.797</u></u>	<u><u>1.099.494</u></u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		€
Boekwaarde per 1 januari 2018		1.099.494
Bij: leningen		-
Bij: kapitaalverstrekking		8.492
Bij: resultaat deelneming		8.935
Af: ontvangen aflossing leningen		-378.438
Af: voorziening deelneming		-7.685
Af: overige mutaties deelneming		-
Boekwaarde per 31 december 2018		<u><u>730.797</u></u>

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

Toelichting:

Verstekte leningen

Tjongerschans B.V. heeft ultimo 2015 een lening verstrekt ad € 1.700.000 aan Maatschap Medisch Specialistisch Bedrijf Tjongerschans. Deze lening wordt in maximaal 5 jaar afgelost. Het rentepercentage bedraagt 2,0%.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Tjongerschans heeft 100% zeggenschap in Stichting Recreatievoorzieningen Tjongerschans.

De kernactiviteiten van Stichting recreatievoorzieningen Tjongerschans betreffen het verrichten van recreatieve diensten ten behoeve van de personeelsleden, verbonden specialisten en vrijwilligers van De Tjongerschans B.V., als onderdeel van het voeren van een goed beleid.

Deelnemingen in overige groepsmaatschappijen

Vanaf 1 januari 2016 is met een aantal 1e lijnsapothekers uit de regio Heerenveen e.o. een samenwerking opgezet en daarbij zijn twee vennootschappen opgericht Apotheek De Tjonger Beheer B.V en Dienst- en Poliklinische Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V. Apotheek De Tjonger Beheer B.V. is voor 50% in eigendom van Tjongerschans B.V. en is beherend vennoot van Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.. Apotheek De Tjonger Heerenveen CV is voor 50% van het kapitaal in eigendom van Tjongerschans B.V. De kernactiviteiten betreffen het exploiteren van een dienstapotheek en poliklinische apotheek.

Verloopoverzicht deelnemingen

	Waarde per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Voorziening	Waarde 31-12-2018
Apotheek De Tjonger B.V.	6.781	-906			5.876
Apotheek De Tjonger Beheer B.V.	112	2.155			2.267
Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.	-	7.685	-	-7.685	-
	<u>6.894</u>	<u>8.935</u>	<u>-</u>	<u>-7.685</u>	<u>8.143</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
			€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Apotheek De Tjonger B.V.	9.075	50%	11.752	-3.472
Apotheek De Tjonger Beheer B.V.	40	50%	4.535	2.235
Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.	8	50%	-108.127	7.871
Zeggenschapsbelangen:				
Stichting Recreatievoorzieningen Tjongerschans	-	0%	524.314	2.394

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

3. Voorraden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Medische middelen op afdelingen	1.542.608	1.798.896
Overige voorraden in magazijnen	14.031	6.992
Totaal voorraden	<u>1.556.639</u>	<u>1.805.888</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de voorraden is gebracht, bedraagt nihil.

4. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	-	-
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	13.588.521	11.073.673
Af: ontvangen voorschotten	-10.388.362	-10.245.450
Af: voorziening onderhanden werk	-428.645	-380.054
Totaal onderhanden projecten	<u>2.771.514</u>	<u>448.169</u>

De specificatie per onderhanden project is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-18
	€	€	€	€
Achmea / De Friesland	9.590.769		7.986.000	1.604.769
CZ	746.709		584.550	162.159
VGZ	1.928.965		1.261.812	667.153
Menzis	604.254	-302.794	556.000	-254.540
Overig	717.823	-125.851	-	591.973
Totaal (onderhanden projecten)	<u>13.588.521</u>	<u>-428.645</u>	<u>10.388.362</u>	<u>2.771.514</u>

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

5. *Debiteuren en overige vorderingen*

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	10.178.988	8.234.609
Vorderingen op groepsmaatschappijen	952.381	377.566
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	330.661	263.736
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	5.779.022	9.185.520
Vorderingen zorgverzekeraars	2.729.068	-
Medisch Specialistisch Bedrijf voorschot OHW	1.600.000	1.600.000
Overige vorderingen personeel	201.168	187.359
Vooruitbetaalde bedragen	1.328.263	1.029.312
Vorderingen belastingdienst	125.414	54.653
Nog te ontvangen bedragen	2.888.873	4.673.181
Totaal overige vorderingen	<u>26.113.838</u>	<u>25.605.936</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op debiteuren is gebracht, bedraagt € 87.559 (2017: € 113.135)
 Het OHW voorschot verstrekt aan het Medisch Specialistisch Bedrijf Tjongerschans bedraagt ultimo 2018 € 1,6 miljoen en hiervoor wordt geen rente in rekening gebracht. Vanaf 2018 beweegt de omvang van het voorschot mee met de ontwikkeling van de financiering van het OHW door zorgverzekeraar. Deze post wordt meermaals per jaar getoetst aan de dan geldende OHW positie en kan tussentijds worden aangepast.

6. *Liquide middelen*

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	1.620.406	4.134.843
Kassen	16.368	15.848
Kruisposten	-	-
Totaal liquide middelen	<u>1.636.774</u>	<u>4.150.691</u>

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Kapitaal	18.000	18.000
Bestemmingsreserves	467.317	467.613
Bestemmingsfondsen	-	-
Algemene en overige reserves	29.843.278	27.592.882
Totaal eigen vermogen	<u>30.328.595</u>	<u>28.078.495</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Totaal Kapitaal	18.000	-	-	18.000
	<u>18.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>18.000</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves	467.613	-297	-	467.317
Totaal bestemmingsreserves	<u>467.613</u>	<u>-297</u>	<u>-</u>	<u>467.317</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen: Bijzondere fondsen	-	-	-	-
Totaal bestemmingsfondsen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Algemene reserves	27.592.882	2.250.398	-1	29.843.278
Totaal algemene en overige reserves	<u>27.592.882</u>	<u>2.250.398</u>	<u>-1</u>	<u>29.843.278</u>

Toelichting:

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000, hiervan is € 18.000 geplaatst.

Het saldo van de Algemene reserves per 1-1-2018 is aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar Vergelijkende cijfers in 2.4 Waarderingsgrondslagen.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2018 en resultaat over 2018

De specificatie is als volgt :

	Eigen vermogen	Resultaat
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	30.328.595	2.250.101
Stichting Recreatievoorzieningen Tjongerschans	524.316	2.396
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>30.852.911</u>	<u>2.252.497</u>

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Voorziening jubileumverplichtingen	1.181.771	160.554	53.131	-	1.289.193
Voorz. Persoonlijk Budget Levensfase	5.376.671	688.817	-	-	6.065.488
Voorziening groot onderhoud	-	-	-	-	-
Latente belastingverplichting	36.713	2.657	-	-	39.370
Validatievoorziening DOT	622.138	249.569	-	547.226	324.481
Voorziening medische aansprakelijkheid	499.807	178.507	99.908	-	578.406
Totaal voorzieningen	7.717.099	1.280.104	153.039	547.226	8.296.938

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.682.349
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	6.614.589
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.251.145

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de voorzieningen per 31-12-2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4 Waarderingsgrondslagen.

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Schulden aan banken	44.443.250	43.722.750
Overige langlopende schulden	908.954	1.030.343
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	45.352.204	44.753.093

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	49.071.630	47.340.371
Bij: nieuwe leningen	5.000.000	6.400.000
Af: aflossingen	4.318.537	4.668.741
Stand per 31 december	49.753.094	49.071.630
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	4.400.889	4.318.537
Stand langlopende schulden per 31 december	45.352.204	44.753.093

Toelichting:

Vanaf 2016 is een leaseverplichting met betrekking tot de financiering van een MRI aangegaan. De waarde van de leaseverplichting bedraagt per ultimo 2018 € 1.030.343,- en aflossing vindt in 10 jaar plaats. Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen korter dan een jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	4.400.889	4.318.537
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	45.352.205	46.484.353
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	28.538.931	28.683.633

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

11. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Voor toelichting op deze balanspost wordt verwezen naar punt 4 onder de passiva van de toelichting op de balans.

12. Overige kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Crediteuren	2.930.848	1.354.406
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	4.400.889	4.318.537
Belastingen en sociale premies	2.965.518	2.411.623
Schulden terzake pensioenen	211.444	199.487
Nog te betalen salarissen	12.788	15.070
Vakantiegeld	2.016.310	1.848.455
Vakantiedagen	1.010.597	947.387
Schulden aan groepsmaatschappijen	769.328	536.394
Schulden aan zorgverzekeraars	2.533.654	2.265.846
Rekening courant specialisten	-	2.440
Medisch Specialistisch Bedrijf	5.905.033	6.429.081
Overige schulden	126.696	471.365
Nog te betalen kosten	2.006.302	3.033.994
Vooruitontvangen opbrengsten	587.677	269.833
Totaal overige kortlopende schulden	<u>25.477.083</u>	<u>24.103.918</u>

Toelichting:

In verband met de implementatie van een nieuw financieel systeem Dynamics for Life per 1-1-2018 is de post Crediteuren per ultimo 2017 aanzienlijk lager dan per ultimo 2018. Voor circa € 2,1 miljoen zijn de schulden aan crediteuren per 31-12-2017 onder de nog te betalen kosten opgenomen.

Onder de nog te betalen kosten is een bedrag ad € 378.948 opgenomen inzake een langlopende salarisverplichting tot en met 2019 voor oud werknemers.

13. Financiële instrumenten

Algemeen

Tjongerschans B.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Tjongerschans B.V. handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Tjongerschans B.V. heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

PASSIVA

14. Niet in de balans opgenomen regelingen

Garantie Waarborgfonds voor de Zorg

Tjongerschans is aangeloten bij het WfZ. Een groot deel van de langlopende leningen is geborgd, hiervoor heeft Tjongerschans, bij het aangaan van de financiering, disagio betaald. Ingevolge de toelating tot het WfZ heeft Tjongerschans stortingplicht op eventuele toekomstige disagio's.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 21.649 miljoen (prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2016. Voor de jaren 2015 en 2016 is wel inzicht in de realisatie van het mbi-omzetplafond, echter is geen duidelijkheid omtrent handhaving van het macrobeheersinstrument. Tjongerschans B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortvloeiende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans per 31 december 2017.

Hypotheek

De hypotheek vestiging is ten laste van Tjongerschans B.V. en ten behoeve van WfZ en ABNAMRO bank. De hypotheek is gevestigd op alle onroerende zaken die eigendom zijn van Tjongerschans B.V. Aangezien er geborgde financiers (BNG) en ongeborgde financiers (ABNAMRO bank) naast elkaar bestaan is er tussen de borg (WfZ) en de ongeborgde financiers een overeenkomst gedeelde zekerheden getekend.

Garantstelling Centramed

Tjongerschans B.V heeft ten behoeve van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A., over de jaren 2000 tot en met 2006, garantstellingen afgegeven. De afgegeven garantstellingen worden alleen geïncasseerd als het resultaat van schadeverzekeraar Centramed, over het betreffende jaar, daartoe aanleiding geeft. De afgegeven garantstelling bedraagt in totaliteit: € 101.554,-.

Kredietfaciliteit

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABNAMRO bank N.V. bedraagt per 31 december 2018 € 10 miljoen (2017 Rabobank N.V.: € 10 miljoen) waarbij de rente is gebaseerd op 1-maands gemiddelde EURIBOR vermeerderd met 1,25% opslag. Tjongerschans betaalt bereidstellingsprovisie van 0,25%. De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABN AMRO bank N.V. en betreffen de hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen.

Fiscale eenheid

Tjongerschans B.V. maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met de entiteiten van Stichting Zorgpartners Friesland en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. Voor de schulden uit hoofde van de fiscale eenheid ultimo 2018 verwijzen wij naar de jaarrekening van Stichting Zorgpartners Friesland.

2.13.1 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	76.008.738	20.220.836	34.056.108	2.667.056	-	132.952.738
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	35.779.404	9.535.613	16.095.293	-	-	61.410.310
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>40.229.334</u>	<u>10.685.223</u>	<u>17.960.815</u>	<u>2.667.056</u>	<u>-</u>	<u>71.542.428</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	1.680.041	2.476.660	2.420.887	6.864.162	-	13.441.750
- herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- afschrijvingen	2.581.823	1.337.414	4.419.682	-	-	8.338.920
- bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
<i>- terugnname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	-	-	3.930.258	-	-	3.930.258
.cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
.cumulatieve afschrijvingen	-	-	3.930.258	-	-	3.930.258
-	-	-	-	-	-	-
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	-	-	-	-	-	-
cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-
per saldo	-	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-901.782</u>	<u>1.139.246</u>	<u>-1.998.795</u>	<u>6.864.162</u>	<u>-</u>	<u>5.102.831</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	77.688.779	22.697.496	32.546.737	9.531.219	-	142.464.231
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	38.361.227	10.873.027	16.584.717	-	-	65.818.971
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>39.327.552</u>	<u>11.824.469</u>	<u>15.962.020</u>	<u>9.531.219</u>	<u>-</u>	<u>76.645.259</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2,5% / 5% 6,7% / 20%	5% / 6,67 / 20%	10% / 20%			

2.13.2 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	-	6.894	-	884.550	208.050	1.099.494
Kapitaalstortingen	-	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	8.935	-	-	-	8.935
Voorziening deelneming	-	-7.685	-	-	-	7.685-
Ontvangen dividend	-	-	-	-	-	-
Verstekte leningen / verkregen effecten	-	-	-	-	8.492	8.492
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-	-	-	-378.438	-	-378.438
(Terugname) waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
Amortisatie (dis)agio	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	-	8.143	-	506.112	216.542	730.797

2.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€	€		€	
Bank Ned. Gemeenten	2007	20.000.000	20	onderhands	4,572	10.000.000	-	1.000.000	9.000.000	4.000.000	9	lineair	1.000.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2007	20.000.000	40	onderhands	4,635	15.000.000	-	500.000	14.500.000	12.000.000	29	lineair	500.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2009	3.900.000	40	onderhands	4,770	3.071.250	-	97.500	2.973.750	2.486.250	31	lineair	97.500	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2009	8.400.000	15	onderhands	4,610	3.640.000	-	560.000	3.080.000	280.000	6	lineair	560.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	2.900.000	10	onderhands	2,875	870.000	-	290.000	580.000	-	2	lineair	290.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	330.000	15	onderhands	3,600	176.000	-	22.000	154.000	44.000	7	lineair	22.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2010	3.600.000	20	onderhands	3,870	2.340.000	-	180.000	2.160.000	1.260.000	12	lineair	180.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	2.600.000	5	onderhands	0,895	130.000	-	130.000	-	-	-	lineair	-	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	3.000.000	10	onderhands	1,700	1.575.000	-	300.000	1.275.000	-	4	lineair	300.000	recht van hypotheek
Bank Ned. Gemeenten	2013	8.000.000	10	onderhands	1,935	4.800.000	-	800.000	4.000.000	-	5	lineair	800.000	recht van hypotheek
ABN AMRO	2017	6.400.000	15	onderhands	2,650	6.320.000	-	320.000	6.000.000	4.400.000	13	lineair	320.000	recht van hypotheek
ABN AMRO	2018	5.600.000	15	onderhands	2,720	-	5.000.000	-	5.000.000	3.670.000	14	lineair	210.000	recht van hypotheek
ABN AMRO Lease	2016	1.275.747	10	onderhands	2,450	1.149.380	-	119.037	1.030.343	398.681	8	annuïtair	121.389	Activum
Totaal						49.071.630	5.000.000	4.318.537	49.753.093	28.538.931			4.400.889	

2.15 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018

BATEN

15. Opbrengsten zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	115.447.365	111.678.285
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	4.634.123	3.668.307
Overige zorgprestaties	1.942.735	2.197.842
Totaal	<u>122.024.223</u>	<u>117.544.435</u>

15.1. Toelichting Beschikbaarheidsbijdragen Zorg

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Acute verloskunde	3.060.853	2.886.720
Medische vervolgopleidingen	1.573.270	781.587
Totaal	<u>4.634.123</u>	<u>3.668.307</u>

15.2. Toelichting Overige zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	1.376.668	1.545.806
Overige niet-gebudgetteerde zorgprestaties	566.067	652.037
Totaal	<u>1.942.735</u>	<u>2.197.842</u>

16. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	1.185.559	1.055.204
Overige subsidies	280.167	220.787
Totaal	<u>1.465.726</u>	<u>1.275.991</u>

17. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Overige dienstverlening	997.949	1.388.666
Overige opbrengsten:		
Vergoeding voor uitgeleend personeel	1.099.791	871.515
Verhuur onroerend goed	225.417	260.680
Overige	965.650	311.436
Totaal	<u>3.288.806</u>	<u>2.832.297</u>

Toelichting:

Onder de overige dienstverlening was in 2017 de huur Sportstad verantwoord voor € 363.000. Deze post is in 2018 verantwoord onder Overige voor € 377.000. Onder Overige is verder verantwoord de opbrengst parkeergelden ad € 272.000 (2017: € 262.000)

2.15 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018

LASTEN

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Lonen en salarissen	41.274.206	38.325.462
Sociale lasten	6.029.030	5.511.261
Pensioenpremies	3.732.488	3.487.220
Andere personeelskosten	<u>3.178.268</u>	<u>2.989.150</u>
Subtotaal	54.213.993	50.313.092
Personeel niet in loondienst	1.519.088	1.686.688
Totaal personeelskosten	<u><u>55.733.080</u></u>	<u><u>51.999.781</u></u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Personeel in loondienst:</u>		
Personeel algemene en administratieve functies	133,9	129,4
Personeel hotelfuncties	136,2	129,9
- Management en staf patientgebonden functies	10,7	10,2
- Personeel electronica	6,2	3,6
- Personeel onderzoekfuncties	36,9	39,6
- Personeel behandel-/behandelingsondersteunende functies	127,6	130,2
- Personeel psycho-sociale behandel- en begeleidingsfuncties	6,9	6,9
- Verpleegkundig, opvoedkundig en verzorgend personeel	334,8	320,6
- Personeel medische- en sociaalwetenschappelijke functies	<u>41,7</u>	<u>27,8</u>
Totaal personeel patientgebonden functies	564,8	538,9
Personeel gebouwgebonden functies	<u>12,3</u>	<u>12,4</u>
Totaal personeel in loondienst	847,2	810,6
<u>Personeel niet in loondienst:</u>		
- algemene en administratieve functies	7,1	6,0
- hotelfuncties	-	-
- patientgebonden functies	8,4	8,6
- gebouwgebonden functies	<u>0,7</u>	<u>-</u>
Totaal personeel niet in loondienst	16,2	14,6
Totaal gemiddelde personeelsbezetting	863,4	825,2
waarvan elders gedetacheerd	<u>25,9</u>	<u>29,2</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>837,5</u></u>	<u><u>796,0</u></u>

Toelichting:

De FTE berekening is gecorrigeerd voor een doorbelasting van 61,52 FTE (2017: 68,91 fte) aan het Medisch Specialistisch Bedrijf.

2.15 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018

LASTEN

19. Afschrijvingen vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
- materiële vaste activa	8.338.919	7.944.462
Totaal afschrijvingen	<u>8.338.919</u>	<u>7.944.462</u>

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de afschrijvingen 2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4 Waarderingsgrondslagen.

21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Honorarium vrijgevestigde medisch specialisten	22.917.440	21.928.842
Totaal	<u>22.917.440</u>	<u>21.928.842</u>

22. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.492.305	2.434.294
Algemene kosten	5.867.819	6.043.198
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	25.039.158	25.411.064
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.144.729	1.090.159
- Energiekosten gas	250.577	260.342
- Energiekosten stroom	488.417	381.431
- Energie transport en overig	121.540	155.656
Subtotaal	<u>2.005.264</u>	<u>1.887.588</u>
Huur en leasing	278.075	281.955
Dotaties en vrijval voorzieningen	-7.592	95.169
Totaal overige bedrijfskosten	<u>35.675.030</u>	<u>36.153.269</u>

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van de dotaties en vrijval voorzieningen 2017 zijn aangepast. Voor een toelichting wordt verwezen naar 2.4 Waarderingsgrondslagen.

23. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rentebaten	21.825	37.230
Rentelasten	-1.894.945	-1.900.694
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.873.119</u>	<u>-1.863.464</u>

2.15 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018

24. Resultaat deelnemingen

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	<u>8.935</u>	<u>-11.995</u>

2.16 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Tjongerschans B.V. heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 16 april 2019.

De raad van commissarissen van Tjongerschans B.V. heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 21 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 2.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

E hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Ondertekening door bestuurder en toezichhouders

J.M. Wijnsma

M.J.G. Wintels - voorzitter

D.A. de Waard, lid

R.J. Meijer, lid

M.A. Verkerk, lid

D.L. van der Peet, lid

A. Bonnema, lid

J.H.P.M. van der Wijst, lid

3. OVERIGE GEGEVENS

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 24 lid 1, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de algemene vergadering van aandeelhouders.

3.2 Nevenvestigingen

Tjongerschans B.V. heeft nevenvestigingen in Lemmer, Steenwijk, Joure en Sportstad te Heerenveen

3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

**Controleverklaring van de
onafhankelijke accountant**